

Носієм суверенітету і єдиним джерелом влади в Україні є народ.

Стаття 5 Конституції України

№2 (139)

Наша ГРОМАДА

П'ЯТНИЦЯ,
12 лютого '21

Вакцини будуть

Щеплення від COVID-19 в Україні може початися 15 лютого. Про це повідомляє «Радіо Свобода», посилаючись на головного санітарного лікаря Віктора Ляшка. За його словами, до того часу Україна має отримати перші вакцини.

Як заявляв очільник МОЗ Максим Степанов, йдеться про 12 мільйонів доз вакцини, розробленої компаніями AstraZeneca (Велика Британія) та Novavax (США). Але цього не вистачить для виконання плану МОЗ, яким передбачено в 2021–2022 роках охопити вакцинацією щонайменше половину населення. Тому Україна очікує ще й на першу партію обсягом 700 тисяч доз (загалом законотрактовано 1,9 млн доз) вакцини CoronaVac від китайської компанії Sinovac Biotech. CoronaVac у третій фазі клінічних досліджень показала свою ефективність. Нею, ймовірно, й почнуть вакцинувати людей з групи ризику.

НОВИНИ

На всеукраїнський рівень

Нинішнього року III етап дитячо-юнацької військово-патріотичної гри «Сокіл» («Джура») проходить на Кіровоградщині. Про це повідомила заступниця голови облдержадміністрації Світлана Лобанова.

«Досі у нас проходив обласний етап змагань, але цьо-

горіч ми виходимо на всеукраїнський рівень. Якщо дозволить епідемічна ситуація, 220 дітей середньої вікової групи з усієї країни прийдуть на Кіровоградщину», – зазначила Лобанова і додала, що нині визначається місце проведення змагань.

Всього дві дози

Департамент охорони здоров'я облдержадміністрації визначив на Кіровоградщині 26 локацій для щеплень від COVID-19. Про це повідомив очільник департаменту Олег Рибальченко. За його словами, імунізація проводитиметься в окремих приміщеннях медзакладів, щоб черги охочих зробити щеплення від коронавірусної хвороби не перетиналися з потоками інших пацієнтів.

Щоб здобути імунітет від COVID-19, необхідно зробити два щеплення з двотижневим проміжком.

Згоду на імунізацію вже дали офіційно 7 тисяч жителів Кіровоградщини з груп ризику. До них належать медики, освітяни, поліцейські, військові працівники і мешканці соцзакладів, а також громадяни віком 80+. Їх вакцинують першими.

На село – три комунальники

Благоустрій у Грузькому підтримуватимуть троє працівників «Обрії» – комунального підприємства Катеринівської сільської ради.

Поки ж що на все село – один робітник, Микола Дяченко. Олексій Будулатій, тамтеш-

ній староста, ним задоволений і каже, що незабаром, швидше за все, заповняться й вакансії.

– Двоє грузчан виявили бажання працювати в «Обрії», днями керівник підприємства зустрінеться з ними та прийме рішення, – розповів Будулатій.

Шкільний автобус поїхав Грузьким

На цьому тижні грузьківських дітей, які мешкають далі двох кілометрів від школи, почали возити шкільним автобусом, який належить Катеринівській сільській раді.

За словами грузьківського сільського старости Олексія Будулатія, рух автобуса утруднюється станом доріг. Через ожеледицю не відбувся рейс у вівторок.

3 рахунком 6:4

Володимирівський «Кристал» зустрівся із ФК «Северинка» в першому турі другого кола третього відкритого чемпіонату Кропивницького району з футболу. Рахунок – 6:4, на користь володимирівців.

У складі «Кристалу» грали М. Сорокін, М. Меліков, О. Данілов, О. Панфьоров, І. Будерацький, Р. Шпаковський, В. Борисенко. Три голи забив Меліков, два – Будерацький, одного – Данілов.

СМАЧНО, ПОЖИВНО, БЕЗПЛАТНО

Безплатним стало недавно харчування школярів у їдальнях Грузьківського та Могутненського навчально-виховних комплексів. Як і раніше, годують безкоштовно учнів ліцею «Нова школа» у всіх його корпусах – володимирівському, катеринівському, олексіївському. Про це подбала Катеринівська сільська рада, передбачивши в місцевому бюджеті відповідні кошти. З цього ж бюджету частково фінансується харчування дошкільнят у навчальних закладах, які діють на території громади.

– Учні початкових класів харчуються двічі на день, учні се-

редніх і старших – раз, – сказала кореспондентіві «НГ» Людмила Будулатій, директор Грузьківського НВК, перед тим, як показати їдальню закладу.

Там саме їли діти. В меню були борщ, каша, котлета, салат з буряка, компот. За словами Людмили Будулатій, страви щодня – різні. Наприклад, сьогодні – котлета, завтра – смажена риба, післязавтра – печінка.

– Смачно і поживно. Діти задоволені, – запевнила Людмила Будулатій.

Поділилася директорка й такою радістю: завдяки тому, що Катеринівська сільська рада

ухвалила програму «Обдарована дитина», найуспішніші школярі отримують наприкінці навчального року по тисячі гривень.

– Ми вже повідомили дітям про це. Тепер є стимул старатися, – сказала Людмила Будулатій.

Нагадаємо, торік суттєві грошові винагороди з бюджету громади отримали учні ліцею «Наша школа», які відзначилися в навчанні, та їхні наставники-вчителі. Для Грузьківського і Могутненського НВК таке стимулювання – новація.

«Чекали неділі, щоб пограти в футбол»

Грузьківська футбольна команда давно славиться як одна з найсильніших у районі. От і торік вона виборола «бронзу» в районному чемпіонаті, організованому Соколівською сільською радою. Про минуле й теперішнє ФК «Грузьке», а також про історію своєї пристрасті до футболу розповів Валерій Чернявський, вчитель математики школи в Грузькому.

– Мешкаю недалеко від стадіону, – так почав Валерій Семенович. – Матчі завжди збирали багато глядачів. Пам'ятаю, як ми, дітлахи, раділи, подаючи футболістам м'яч, що викотився

за поле. У сімдесяті роки грузьківська команда навіть брала участь в обласних чемпіонатах. А якось грала на своєму полі з кіровоградською «Зіркою». Наші програли, звісно. Але той факт, що сільську команду виставили проти іменитої міської, багато значить.

– Ви, хлопці, мабуть, дивилися на дорослих гравців як на богів.

– Аяке! Адже вони ще й мали справжню форму, справжні бутси, хоч і примітивні. М'яч був шкіряний, шнурований.

Закічення на стор. 2

Чемпіонат Кіровоградської області з футболу 2020/2021

Підсумкова таблиця першого етапу

Перша ліга

команда	ігор	в	н	п	р/м	о	чг
«Титан-УПО»	9	9	0	0	78:19	27	0.000
ФК «Спектр»	9	7	0	2	42:29	21	0.000
«Огнепур»	9	7	0	2	26:21	21	0.000
«Бобринець»	9	5	1	3	48:39	16	0.000
«ОКВП Дніпро-Кіровоград»	9	5	0	4	43:36	15	0.000
«Локомотив-СВТ»	9	3	1	5	35:31	10	0.000
«Новоукраїнка-2»	9	3	1	5	35:44	10	0.000
«Сокіл»	9	3	1	5	29:40	10	0.000
«Моноліт»	9	1	0	8	30:72	3	0.000
«Найк»	9	0	0	9	24:59	0	0.000

Зіграний тур 8, 7 лютого 2021 р.

«Бобринець» – «ОКВП Дніпро-Кіровоград»	7:4
«Огнепур» – «Моноліт»	6:2
«Спектр» – «Найк»	9:6
«Титан-УПО» – «Локомотив-СВТ»	8:3
«Новоукраїнка-2» – «Сокіл»	3:3

«Чекали неділі, щоб пограти в футбол»

Закінчення. Початок на стор. 1

– Назвіть футболістів-земляків, старших від вас.

– Покійний Василь Чернат, він невеликого зросту був, факультет фізвиховання педінституту закінчив. Павло Антонович П'ятаков, Василь Федорович Фулга і його брат Микола. А також – Микола Тищенко, Микола Мороз, Микола Варава.

– І ви пішли їхніми слідами.

– Тоді по всьому СРСР проводилися турніри «Шкіряний м'яч», у них брали участь шкільні команди. Наша, грузьківська, – також. Мала назву «Рубін». У її складі грали Олександр Нікітін, Євген Мамалига, Олександр Мотузенко, Іван Чернат, Юра Корня, Сергій Авдотьев, інші хлопці. Я – теж. За тренера – Олексій Олексійович Арбузов, вчитель фізкультури. Форму нам видали непогану. Написи на футболках самі набивали, трафаретом. У 1975 та 1976 роках ми перемогли в районних змаганнях і брали участь в обласних, у Знам'янці. Нам видали по два п'ятдесят добових – на харчування. Ми не все витратили на їжу, економили.

У складі дорослої команди я почав грати в сімнадцять років. Завжди був нападаючим. Також у команді були Василь Молдован, Сергій Поставочкін, Олександр Білецький, Микола Комар, Іван Чернат, Федір Терзов, Іван Пономаренко. У районі у вісімдесяти роки футбольні команди були майже в кожному селі. Усі утримувалися колгоспами. Нам також колгосп відрядження оплачував, форму купив. Бутси були київські, шипи на них накручувалися. На

ди чорношкірих студентів КІСМу. Випускник нашої школи Сергій Максаков навчався в КІСМі, він і домовився з іноземцями про матч. Привозили сюди їх колгоспним автобусом. Ми виграли.

мотоциклах і кажуть, що інші скоро будуть. Матч відбувся. Калюжі, а ми – граємо.

– У дев'яності роки багатьох сільських команд не стало, бо не було кому їх підтримувати – колгоспи розпалися, а не всі фермери вважали за потрібне вкладати гроші в спорт.

– У нашому селі футбольна команда припиняла існування ненадовго – на рік, не більше. У дев'яності роки нас підтримував тодішній сільський голова Сергій Іванович Піддубний, нині покійний. Він і сам у футбол грав. Грузьківська сільська рада допомогла, поки діяла. Підприємство

старим. Думалося тоді: чи зможе грати до сорока? А склалося так, що грав я майже до п'ятдесяти.

– Хто зараз у грузьківській команді?

– Брати Сергій і Олександр Поставочкіни, а також Сергій і Павло Морози (Павло поки що не грає, через травму), Євген і Олег Гладкі, Ваня Дрегля. А ще – легіонери Віталій і Юрій Шаровари, Вітя Медведєв, які уже років з п'ятнадцять виступають за Грузьке, їх тут усі знають, і вони – всіх. Залучаються й інші легіонери з міста.

– Який резон грати у грузьківській команді легіонерам?

– Спортивний інтерес. Хоча,

їмали на своєму полі фєдорівців. Приїхав на джипі директор агрофірми, яка утримує фєдорівську команду. Деякі їхні футболісти – теж на джипах. Чув, фєдорівці за гру отримують по 500 – 700 гривень. А закінчився матч на користь наших, з рахунком 3:1. Ох і сердився на своїх футболістів директор агрофірми!

Протягом останніх кількох років грузьківці беруть участь у чемпіонаті області з міні-футболу, змагаються й з іменитими, міськими, командами.

– Місцева молодь тягнеться до футболу?

– Таланти в нас є. Наприклад, одинадцятикласники Олек-

жорстокому полі шипи губилися. На змагання нас возили у відкритих кузовах вантажівок. Якось ми не дочекалися машини, пішли скаржитися до голови. Виявилось, про нас забули.

– У вас був тренер?

– Не було, самі тренувалися. Дивилися матчі по телебаченню, звідти переймали якісь прийоми.

– Чи залучали в свою команду футболістів з міста, з інших сіл?

– Єдина команда, яка не залучала сторонніх гравців, – володимирівська. У 1987 – 1988 роках у нашій школі працював вчителем фізкультури Женя Слюсаренко. Родом з Великої Виски, він залучив звідти в нашу команду кількох хлопців. Наші теж їздили у Виску грати за тамтешню команду. Добиралися попутками, мотоциклами. І я виступав за Велику Виску, й Іван Чернат. Там Івана запримітили, пропонували грати за збірну області, та він відмовився.

– Розкажіть про якісь цікаві матчі за участі грузьківської команди тих часів.

– У вісімдесяти роки ми на своєму полі двічі грали проти коман-

Ще запам'ятався випадок, коли до нас застосували грубу силу. Це було в Аджамці, ми грали проти однієї з тамтешніх команд (у тому селі – три колгоспи, і при кожному – футбольна команда). Ми вигравали, і суперники почали поводитися проти правил. Мене, наприклад, збили з ніг. Штовханина на полі! Ми все ж виграли. Після матчу дізналися, що аджамській команді голова колгоспу пообіцяв винагороду за вигравш – путівку в Болгарію.

– Знаю, ваша команда й тоді належала до найсильніших в районі. Також добре виступали соколівці...

– І соколівці, і бережинці, і володимирівці, й інші. Всі команди сильні були. Окремо скажу про володимирівську. Ентузіастичні! Якось вони приїхали сюди на матч на КамАЗі, який буряки віз. Та хіба тільки володимирівці добиралися на турніри попутним транспортом! Пам'ятаю, як ми півтори години чекали оситняцьку команду, а тим часом лив сильний дощ. Уже думали, що не прибудуть оситняжці, негода завалила. Аж приїжджають двоє на

«Саторі С» теж не відмовляло, коли ми зверталися. Воно й сітки на ворота купило, й м'ячі, й косило траву на полі. А гравці наші – це ж фанати! Наприклад, Паша Мороз, він довго був лідером нашої команди, свої гроші витрачав на поїздки команди.

– А ви граєте?

– Уже десять років не граю. Коли я юнаком був, у нашій команді грав сорокарічний Володимир Чеміс. Він мені здавався

буває, за перемогу футболісти отримують гроші. Наприклад, торік наша команда за третє місце в районному чемпіонаті, організованому Соколівською сільською радою, отримала п'ять тисяч гривень. Якби посіла друге місце (до цього була близька) – отримала б удвічі більше.

Грузьківська команда не раз посідала в районних футбольних чемпіонатах перші, другі, треті місця. Років зо три тому наші при-

сандр Пелін і Владислав Ляху, десятикласник Максим Ляху, брат Владислава. І Костя Богомаз – обдарований, він у технікумі навчається, там же грає у футбольній команді. Олег Богомаз, його батько, теж футболом займався. Але такого масового захоплення футболом серед молоді, як у часи моєї юності, немає. Ми чекали неділі, щоб пограти в футбол.

Розпитував
Віктор КРУПСЬКИЙ

З Іваном Петровичем Кравченком, жителем Олексіївки, мене познайомила соціальна працівниця Альона Клеймьонова. Розшукав її в одному з дворів, де вона відкидала сніг. Розговорилися про її підопічних. Я попросив підказати, про кого з них міг би розповісти на сторінках «Нашої громади». Альона на мить замислилася, а потім:

– Так вам і йти нікуди не треба. Аж гайда до хати.

Струшую сніг з черевиків і слідом за нею переступаю поріг веранди.

– Іване Петровичу, – кличе господаря Альона, – тут до вас із газети прийшли.

– А навіщо я їм знадобився? – чую спокійний приглушений голос.

– Поговорити з вами хочуть.

– Хай заходять.

Мене зустрічає чоловік, якому я ніколи не дав би вісімдесят сім років. Жвавий, рухається без цїпка, а пам'ять має – молоді позаздрять. Тільки трубка з пластовою ємкістю, що раз по раз висувається з-під одягу, вказують на серйозні проблеми із здоров'ям.

Довго запрошувати Івана Петровича до розмови не довелося, і я здогадався, чому. По-перше, він мешкає один, тож скучає за спілкуванням, а по-друге, йому є що розповісти, адже народився в далекому 1933 році, й не з чутко знає, що таке окупація, післявоєнні труднощі, робота змалечку.

Свою трудову діяльність він закінчив старшим виконробом. Їхнє підприємство проклало теплотраси, каналізаційні мережі. Серед об'єктів, зведених за його участі, – завод «Друкмаш», взуттєва фабрика, 101-й мікрорайон у Кіровограді (тепер Кропивницький), Липняжський цукровий завод.

вод. Знакові для міста й області об'єкти. Частина з них, на жаль, уже не існує в природі, і це засмучує ветерана.

– У голові не вкладається, як можна було таке допустити, – каже.

Немає заводів «Друкмаш» і

Липняжського цукрового. Така ж доля, схоже, чекає на взуттєву фабрику, яка стоїть пустою вже понад три десятки років.

Аж сльози навертаються на очі Іванові Петровичу, коли мова заходить про Липняжський цукровий завод. То мав бути один

років збирав хліб на цілині, куди перевіз і дружину з дітьми. Сподівалися, приживуться на новому місці. Не прижилися, повернулися на батьківщину. Згодом переїхали до Кіровограда.

Коли я спрямовую нашу розмову до дитячих років Івана Пе-

ська відступили й у селі запанували нові порядки.

– Колгосп німці не розпустили, а голову колгоспу Драча (імені не пам'ятаю) призначили старостою села, – згадує Іван Петрович. – Навіть школу відкрили, яку і я почав відвідувати. Вчилися читати

Іван Кравченко: Життя прожити – не поле перейти...

з найбільших цукрових заводів у всьому Радянському Союзі.

– Будували його за польським проектом, з польських матеріалів, нашою була тільки робоча сила, – розповідає. – Поряд із заводом звели гарне селище із школою, дитсадком. На сьогодні там нічого не залишилося – все розтягнули, метал здали в брухт. Не залишили навіть очисні споруди, які вважалися унікальними з точки зору технології й інженерного виконання.

За словами Івана Петровича, працювати тоді будівельником було престижно й вигідно. Платили добре, часто заохочували преміями й різними відзнаками, а найголовніше – можна було швидко отримати житло в місті. Та будівельником він став не одразу. Після сьомого класу закінчив курси механізаторів у Бобринці, працював комбайнером в машинотракторній станції, мотористом колгоспної електростанції, кілька

років, виявляється, народився він у дідовій хаті на цьому ж об'їсті.

– Дід мій по батьковій лінії, Григорій Аврамович, скориставшись столипінською реформою, в 1913 році придбав тут десять десятин землі. Звів хату, яка служила нам, аж поки в шістдесят восьмому ми не збудували оцю, в якій з вами зараз розмовляємо. Дід любив і вмів хазяйнувати, був міцним господарем, та все зіпсувала колективізація. Він дуже переживав, не хотів усупільнюватися, але що міг вдіяти? Помер в п'ятдесят шостому у віці дев'яносто двох років.

Про голодомор 1932-1933 років Іван Петрович узнав від старших. Дивується, як йому не дали померти, адже їсти не було що. Війну ж пам'ятає добре. Мав іти в перший клас, коли радянські вій-

за радянським букварем. Було і нове для радянської школи – уроки Слова Божого. Проводив їх якийсь піп. За те, що крутилися чи розмовляли, ставив нас на коліна. Я теж цього скуштував.

Розповідає, за порядками в селі стежили десятків зо три поліцаїв. Люди їх не боялися, бо майже всі вони були з навколишніх сіл. Боялися коменданта Крупа.

– Я двічі його бачив. Вгодований, як свиня, а в руках – батіг, яким міг зашмагати людину до смерті. Приїздив, коли хтось відмовлявся працювати, підкликав до себе й починав шмагати.

На запитання, що змусило повернутися в село, Іван Петрович відповідає: сімейні обставини. Треба було доглядати маму, то вони з дружиною, Раїсою Прокопівною, вийшовши на пенсію, переїхали жити до неї.

Весь час, поки розмовляли, я сподівався, що зараз до нас вийде хтось із сусідніх кімнат. Не вийшов. Дружина давно померла, немає серед живих і трьох із чотирьох дітей. Аби не закінчувати на сумній ноті, запитав про внуків, правнуків. На обличчя Івана Петровича знову з'являється усмішка: є і внуки, і правнуки. Живуть далеко, тому допомагає йому Альона – хліба з магазину принесе, сніг відкидає.

– Не даремно кажуть, що життя прожити – не поле перейти, – підсумовує нашу розмову ветеран.

На тому й прощаємося.

Сергій ЗАДОРЖНИЙ

На знімку: Альона Клеймьонова; Іван Петрович; його дружина Раїса Прокопівна.

Варто знати

Як набути недостатній страховий стаж

Тривалість страхового стажу, який дає право на призначення пенсії за віком, визначається на дату досягнення особою пенсійного віку. За відсутності необхідного стажу особа може його набути, працюючи за трудовим договором.

Інша можливість набуття страхового стажу – одноразова сплата необхідної суми єдиного внеску за попередній період (починаючи з 1 січня 2004 року) за договором про добровільну участь. При цьому, сума внеску, що має бути сплачена за місяць, не може бути меншою ніж подвійний розмір мінімального внеску на момент укладення зазначеного договору. Враховуючи мінімальний розмір єдиного внеску, який передбачається до сплати у 2021 році, мінімальний розмір внеску за один місяць страхового стажу за договором про добровільну участь з 1 січня 2021 року становить 2 640 грн, з 1 грудня – 2 860 грн. Заява про добровільну участь у системі загальнообов'язкового державного соціального страхування подається особою до податкового органу за місцем проживання.

Чинне законодавство передбачає також можливість доплати до мінімального страхового внеску за неповні місяці роботи, протягом якого застрахована особа підлягала загальнообов'язковому державному пенсійному страхуванню або брала добровільну участь у системі загальнообов'язкового державного пенсійного страхування, для їх подальшого зарахування до страхового стажу як повні місяці. Доплата до мінімального страхового внеску за неповний місяць роботи проводиться застрахованою особою за її бажанням за даними персоналізованого обліку та після подання відповідної заяви до органу Пенсійного фонду України за місцем проживання.

Світлана РИНДИНА,
начальник управління
обслуговування громадян
головного управління
Пенсійного фонду України
в Кіровоградській області

Про зміни, яких довго чекали

Зустрівши на вулиці Мухамедієва в Грузькому цю приємну жінку, наш кореспондент завіз з нею розмову – поцікавився, чи відчувуються в селі зміни, спричинені приєднанням до Катеринівської ОТГ.

– Ой, є зміни! – запевнила жінка. – Під'їзд до школи – онук там навчається – полагодили, в тому місці така болотяка завжди була! Обіцяють, що весною там покладуть асфальт. А ще відремонтували дорогу між нашим селом і Катеринівкою.

– За світло – спасибі руднику, – продовжила співрозмовниця, маючи на увазі те, що восени торік АТ «Кіровоградське рудоуправління» власними силами й коштом встановило стовпи із світильниками на чималій частині вулиці Мухамедієва. – Як уперше засвітилися тут ліхтарі, багато людей на вулицю повиходило. Аж не вірилося...

Згадала жінка й про сміттєвоз, який тепер забирає у грузьківців побутові відходи.

– Раніш наші самі вивозили сміття на звалище, а в кого ма-

шини нема – ті палили, – сказала. – Тепер сміттєвоз приїжджає. Люди знають графік, перед приїздом сміттєвоза виходять на вулиці з мішками і відрами. Усі задоволені.

– Як же вас звать? – запитав журналіст під кінець розмови.

– Раїса Павлівна Ботнар, – назвалася жінка. – Працювала в дільничній лікарні, тепер – на пенсії.

– Розкажете якось про роботу в лікарні?

– Розкажу, – пообіцяла Раїса Павлівна.

З інспекцією побував нещодавно голова обласної ради Сергій Шульга в Обознівському психоневрологічному інтернаті.

– Сергій Шульга вивчає роботу комунальних закладів, заснованих обласною радою, в тому числі – такого, як наш, спрямування, – розповів «Нашій громаді» Олександр Дудка, директор інтернату. – Голова обласної ради ознайомився з умовами проживання наших підопічних, цікавився нашими планами.

– І як Шульзі умови у вашому інтернаті? – запитав у Олександра Дудки наш кореспондент.

– Він сказав, що з тих закладів, де він побував, у нас – найкращі умови.

– Якими ж планами поділилися з Шульгою?

– У житловому фонді проблем немає. Нинішнього року займемося продовольчим складом. Також у планах – установити пристрій для очищення води, яка подається з власної свердловини. У воді – забагато заліза. Продовжуємо ремонтувати деякі приміщення. В нижньому корпусі завершили облаштувати санвузли, кімнату для відпочинку. Як

В Обознівський інтернат – з перевіркою

потепліє, займемося благоустроєм території.

– У зв'язку з трагедією, яка сталася в будинку для престарілих у Харкові, Шульга, мабуть, цікавився у вас протипожежними заходами.

– Так. У нас цілодобово діє пожежна сигналізація, маємо в повній мірі вогнегасники, дерев'яні конструкції оброблено протипожежними засобами.

Віктор КРУПСЬКИЙ

Вчитися добру

Як навчити школярів людяності? Для цього замало буде розповідей про те, що треба шанувати старших, допомагати людям з інвалідністю. Й штудіювання казок, притч, іншої літератури на цю тему не допоможе, якщо не залучити дітей до реальних справ. Наприклад, у ліцеї «Нова школа» проводяться благодійні ярмарки, на яких продаються ласощі, виготовлені школярами, виручені гроші передаються на лікування хворої учениці.

А в Грузьківському НВК заведено провідувати односельців у поважному віці. Як розповіла педагог-організатор Яна Бринза, учні бувають у Анатолія й Зінаїди

За словами педагога-організатора, радо зустрічає учнів і Раїса Логвіна, жінка теж похилого віку. Вона співала дітям народних пісень, яких знає багато. А бабуся Пелагея, котрої кілька років тому не стало, любила згадувати в компанії гостей про дитинство, про молодість. Вона зазнала лиха: війна, оstarбайтерство в Німеччині. Багато цікавого почули школярі й від інших старожилів, зокрема від Юрія Спура, покійного нині, який захоплювався краєзнавством.

– Також до карантину наші учні провідували підлітка, якому хвороба не дає змоги самостійно пересуватися, він мешкає у

Стратійчуків. (Анатолій Іванович – відомий в селі музикант. Зінаїда Миколаївна багато років трудилася в школі).

– Позаторік Анатолій Іванович заграв для гостей на баяні, а торік – вже ні, бо хворіє, – згадала Яна Бринза.

Грузькому, – розповіла Яна Бринза. – Так наші діти вчаться бути толерантними до людей з різними фізичними можливостями.

На знімку: грузьківські школярі завітали до Анатолія й Зінаїди Стратійчуків.

**Білі мухи налетіли –
Все повітря стало біле.
Не злічити білих мух,
Що летять, неначе пух.**

Грицько Бойко

На знімку – вихованці
Олексіївського
ЗДО «Колосок».

Малювали зиму

У центрі культури та дозвілля Катеринівської сільської ради підбили підсумки конкурсу малюнків «Зимова феєрія», який було оголошено перед Новим роком. Участь у ньому брали діти віком від 6 до 18 років, які мешкають на території Катеринівської громади.

Перше місце присуджено Наталі Черненко (Катеринівка). На другому – Максим Ротарев (Грузьке), Богдан Бакош (Володимирівка), Арина Лисенко (Грузьке), Вероніка Донецька

(Катеринівка), Поліна Ніколаєнко (Обознівка), Сергій Буянов (Обознівка), Алесь Лисенко (Грузьке). На третьому – Діана Іванченко (Обознівка), Вероніка Сурмай (Обознівка), Софія Бабій (Катеринівка), Дарина Луньова (Обознівка), Максим Гаврилов (Обознівка) Данил Ковальський (Обознівка), Анастасія Поддєжжа (Обознівка), Сніжана Нікітіна (Обознівка), Вероніка Буянова (Обознівка), Сергій Луньов (Обознівка).

Робота Наталі Черненко

Тойцецо вдома

Гречані оладки з печерицями

400 г вареної гречки, 200 г печериць, цибулина, 1 яйце, олія для смаження, сіль і чорний мелений перець за смаком.

Цибулю дрібно поріжте і обсмажте на олії до золотистого кольору. До цибулі додайте порізані печериці і смажте до випаровування всієї рідини. Пече-

риці змішайте з гречкою і яйцем. Посоліть і поперчіть за смаком. Гречану масу викладіть столовою ложкою на сковороду з розігрітою олією і обсмажте оладки з двох боків до хрусткої скоринки.

Рисова запіканка з фаршем

200 г рисової крупи, 350 г фаршу, цибулина ріпчаста, морквина, зубчик часнику, 300 г твердого сиру, 150 г сметани 20%, 3 курячі яйця, сіль, перець і спеції – за смаком.

Рисову крупу відварюємо до готовності. Цибулю ріжемо дрібним кубиком, моркву тремо на дрібній тертці, часник подрібнюємо. Обсмажуємо все разом до м'якості моркви і цибулі. Солимо, перчимо, додаємо спеції. Також до вареного рису можна додати ложечку соєвого соусу. На дно

змащеної форми викладаємо рис. На рис – фарш з овочами. Приготувати заливку: сир тремо на крупній тертці, додаємо до сиру яйця і сметану, перемішуємо. Викладаємо отриману сирну суміш на фаршеву начинку. Запікаємо при 180°C 30 – 35 хв., до рум'яної кірочки. Поверхню запіканки завдяки такому способу змішування сиру з яйцями і сметаною виходить ніжною і дуже смачною.

Ваше здоров'я

Як поліпшити психічне здоров'я

Поліпшити психічне здоров'я можна за допомогою кількох простих звичок. Відповідні рекомендації надало Міністерство охорони здоров'я, оскільки в Україні зареєстрували високий рівень депресивності населення.

Отже скористайтеся такими порадами:

– спілкуйтеся з оточуючими, адже вони можуть поділитися з вами позитивним досвідом та надати емоційну підтримку;

– підвищуйте рівень фізичної активності. Після спортивних тренувань або прогулянки виділяються «гормони щастя». Це допомагає знизити рівень тривожності. Гуляйте щодня 1,5–2 години перед сном;

– опануйте нові знання: так ви станете впевненішими в собі через розвиток цілеспрямованості. Якщо немає багато вільного часу, намагайтеся щодня читати 10 сторінок книги;

– будьте щедрі, добрі та допомагайте іншим: з'явиться відчуття значущості та важливості. Коли ми робимо добрі справи, у нас підвищується самооцінка, рівень емпатії та співчуття, поліпшується настрій. Це знижує артеріальний тиск і рівень кортизолу;

– прислухайтеся до тіла та власних емоцій. Якщо вчасно розпізнати проблему чи особисті бажання, то можна вдало планувати життя або розв'язувати проблеми.

Про це писала «Зоря комунізму»

Збирали буряки

Про збирання буряків у колгоспі імені Чапаєва розповіла районка за 19 вересня 1978 року. «Павло Кітрар першим у колгоспі розпочав бурякові жнива. Торік буряківники першого відділку, де працює Павло Олексійович, збрали найвищий у колгоспі урожай солодких коренів – більше 300 центнерів з гектара. Не менше прагнуть зібрати і нинішнього року», – йдеться в газеті. Також розповідається про проблеми. За словами тракториста Анатолія Нертика, який транспортував комбайн, «буряк важко копається, оскільки «плантація

забур'янена, чимало цвітухи». «Не кращі плантації і в інших відділках. Тому-то і відстають в господарстві з копанням буряка», – зауважено в газеті.

Бригадир Федоров

«Турботи бригадира». Так називається замітка про Володимира Федорова, бригадира водіїв самоскидів рудника вогнетривких глин, опублікована в газеті 18 листопада 1978 року. Зазначається, що Федоров за кермом – понад 20 років, що за останні два він з напарником М. Мельником наїздив на БілАЗі 110 тисяч тонно-кілометрів

і цей показник – найвищий на руднику. Повідомляється, що за успіхи в роботі Володимира Івановича нагороджено орденом «Знак пошани». Також згадуються механік автопарку М. Галаган, гірничий майстер П. Громов, начальник автоцеху В. Черненко.

Вчімося говорити правильно

▶ Замість «бродити вуличками» правильно казати «блукати вуличками».

▶ Виключати струм – вимикати струм.

▶ Зустрічати розуміння – порозумітися.

▶ Листати журнал – гортати журнал.

▶ Лізти зі шкіри – пнутися зі шкіри.

▶ Як це мало місце – як було.

▶ Настояти – наполягти.

▶ Наступає весна – настає весна.

▶ Оголосити факти – оприлюднити факти.

▶ Одягти шапку – надіти шапку.

▶ Попадати в біду – опинитися в біді.

▶ Дещо заторможено активність – дещо загальмовано активність.

▶ Депутати приймуть до уваги – депутати візьмуть до уваги.

▶ У піт ударило – піт пройняв.

▶ Хлопнути дверима – гримнути, грюкнути дверима.

▶ Я сфотографувався в анфас – я сфотографувався анфас.

▶ Ставить собі мету – ставити собі за мету.

▶ Родився у Кропивницькому – народився у Кропивницькому.